

Яна БИКОВА, 1990, м. Київ, Україна

СПОГАДИ “ВТРАЧЕНОГО” ПОКОЛІННЯ...

Мені було важко дихати. Шматочки пилу потрапляли до горла, до носа і пекло, неначе сіллю по рані. У вухах дзвеніло, я кричала але не чула власного голосу. Я спробувала висунути голову, проте сильна рука притиснула мене знову до землі і по виразу обличчя я зрозуміла, що більше піднімати голову не варто. Чоловік продовжив стріляти. Брат лежав поруч, за метрів двадцять, він був менший і мало що розумів. Він хотів підвестися і підбігти до мене, проте чоловік у військовій формі зупинив його, штовхнув на землю і ліг зверху на нього. Через якийсь час стрільба закінчилась. Я крикнула брату, що треба тікати, солдат, що врятував мене сказав, що у нас є трохи часу, поки не почалась друга “хвиля” перестрілки. Брат спробував підвестися, довго старався вибратись, а коли став на ноги зрозумів, що вилазив з-під мертвого уже солдата. Того дня ми обидва підвелись із землі не за віком дорослими і зовсім іншими, ніж годину-дві тому. А вчинок солдат, що врятували нам життя, ми не забудемо ніколи, кожна риса їх обличчя закарбувалася назавжди у нашій пам’яті. Їх дії, у нашому розумінні, були подвигом, героїзмом, прикладом абсолютного милосердя. Проте до кінця війни наші погляди змінились...

У нас була велика родина: батько, мама, її сестра-інвалід, яка після вибухів в перші дні окупації втратила ноги, домівку і єдину дитину, три рідних брати та двоє чужих, чиїх батьків забрав поклик серця в партизанський рух. Батьків цих дітей я бачила один раз, коли вони залишили малюків і наказали заpastись керосіном, принесли багато продуктів, посуду, тканини, помолились матері Божій Марії і пішли. Принесене ними допомогло вижити усій нашій новій великій родині. Їх ми більше ніколи не бачили і навіть не говорили про те, що діти не рідні.

Якби хтось дізнався хто їх батьки, нас би усіх розстріляли німці, а “свої” охоче б видали, бо ненависть до партизанів, людей-диверсантів, через яких страждали мирні жителі, була сильною. Нам пощастило, що ми жили на окраїні міста і мало хто цікавився нами.

Після першого року окупації, голодні та знесиленні, ми щодень молились Марії і батькам-партизанам, які своїми порадами та продуктами, залишили нам шанс на виживання.

Вони теж закарбувались в моїй пам’яті героями.

Проте запаси закінчувались. Щоб виживати ми вчили німецьку, навчилися просити та ділитись. Рідко коли прості німецькі солдати відмовляли нам, дітям в їжі, коли чули хоч і викривлену проте рідну мову з наших уст.

Роздобувши трохи продуктів, буквально помираючи з голоду, ми несли усе до нас на хутір, давали все батькові, який уже вирішував як ділити здобутий скарб.

Улюбленою розвагою і роботою було витягування коней з річки Ірпінь, де часто топились солдати, а коні продовжували борсатись у воді. Головне було вислідковувати і накинути петлю на шию коневі, інший кінець прив’язували до дерева і тягти разом і щосили. Врятованих коней забирали німці але давали за це трохи хліба та деякий час користуватись кіньми: дров із лісу привести чи води.

Такими були наші будні, проте, свята теж були: кожне врятоване життя, прожитий день, гарні новини з фронту, крім того, працювали театри, ми таємно пробирались на вистави, був футбол і були прекрасні уроки людяності, доброти, сміливості, героїзму, які під кінець війни стали нормою життя. Не тільки люди змінювали хід війни, сама війна мінjala наше покоління. Спільна біда об’єднала усіх, не тільки радянських людей але й німців. Це було видно, попри всю агітацію і переконання верхівкою німецьких солдат в тому, що ми не люди, вони часто допомагали, проявляли милосердя, рятували життя і навіть закохувались в українських

жінок. Нехай у війні й немає переможців, проте переможеним залишилися нелюдські якості, цинізм та зверхність, які, мабуть, і призвели до початку цих кривавих безжальних подій.

Як бачимо, жнива людських чеснот найбільш цінні в засушливу пору хронічного відчаю.